Speciale uitgave van de
Nederlandse Mahjong Bond
2007 / 2008

mahjong magazine

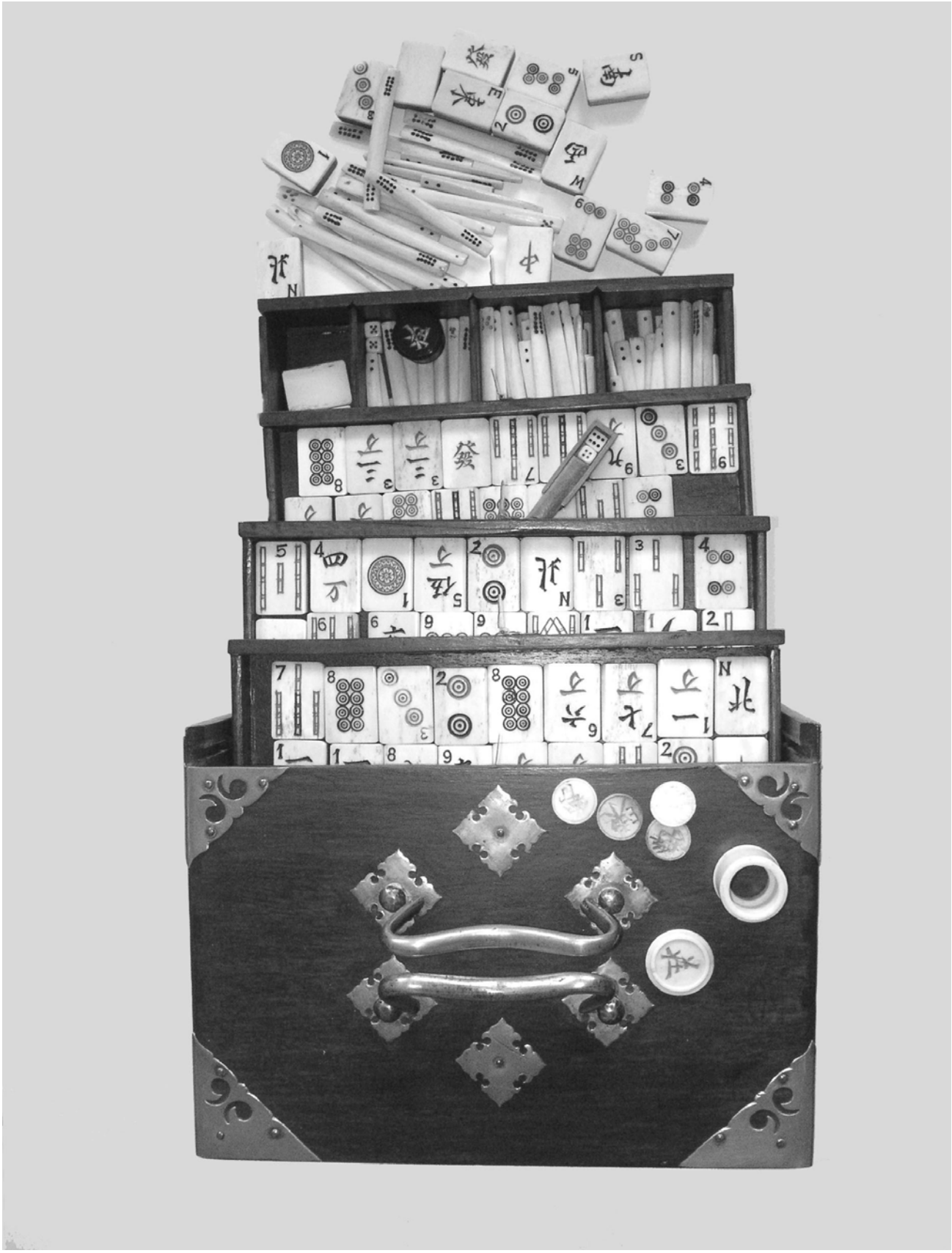

Mahjong Magazine
speciale uitgave
seizoen 2007 / 2008

Redactie Mahjong Magazine
Marjan Demmer, Jelte Rep, Martin Rep, Robert Rijnders

Met bijdrage van Adrie van Geffen

Bestuur Nederlandse Mahjong Bond
Robert Rijnders, voorzitter
Chris Janssen, secretaris
Janco Onnink, penningmeester
Paula Pereira Gomes, bestuurslid
Martin Rep, bestuurslid

www.mahjongbond.org
secretaris@mahjongbond.org
webmaster@mahjongbond.org

Mahjong Magazine is een uitgave van de Nederlandse Mahjong Bond en verschijnt vier keer per jaar.

Reacties / bijdragen
Reacties of bijdragen in de vorm van artikelen of columns worden zeer op prijs gesteld. U kunt ze sturen naar het redactieadres van Mahjong Magazine.

Redactieadres
Marjan Demmer
Prinsestraat 10B
2513 CD Den Haag
redactie@mahjongbond.org

Omslagfoto
Jelte Rep

Voor u ligt het eerste promotienummer van het Mahjong Magazine. Het bevat onder meer een selectie van artikelen uit het reguliere magazine. Dat reguliere magazine is er voor onze leden, die met z'n allen maken dat er zo ontzettend veel over mahjong te schrijven is. Over hun mahjongschatten, hun bijgeloof, hun clubavonden, et cetera. Leden die ook altijd bereid zijn om het mahjong te promoten, bij iedere gelegenheid. Dit nummer is er dus dankzij hen en je kunt wel zeggen: van hen, voor u. Grote kans dat u het ook daadwerkelijk van één van hen krijgt – geniet u even mee?

Robert Rijnders,
voorzitter

In dit nummer

De ontdekking van mahjong **3**

De geschiedenis van mahjong **4**
Zelfbedachte mythen maakten het spel nog mooier dan het al was

Spelregels **6**
Nederlandse Toernooi Regels. Loont 'schoon spel' nog wel de moeite?

Spelregels **7**
Riichimahjong. De Japanse Dora en meer geheimzinnigheden

Bijgeloof **8**
Hoe een rood slipje de uitslag kan beïnvloeden

Schatbewaarders **11**
Een bijzondere mahjongkist uit Kenia

Spelregels **12**
Mahjong Competitie Regels. De chow, een stiefkind staat opeens in het spotlicht

Spelregels **13**
Hongkongmahjong, misschien wel de meest gespeelde variant ter wereld

De mahjongavond van... **14**
Mahjong Magazine op bezoek bij een stel vrienden die lief en leed delen

Cursussen en toernooien **15**

Column Op de lat **15**
De wervelende waarheid van Adrie van Geffen

Mahjongclubs **16**
Alle clubs in Nederland en België op een rijtje

(ADVERTENTIE)

DA JA mahjong

www.dajamahjong.nl
bookshop@dajamahjong.nl

De ontdekking van mahjong

Mogelijkheid 1: u speelt al jaren mahjong en u bladert nieuwsgierig door deze speciale uitgave van Mahjong Magazine, die u van deze of gene hebt gekregen. Dan heb ik een verrassing voor u. U wist vast niet dat bij u in de stad of in het dorp, en waarschijnlijk bij u in de wijk, óók mahjong wordt gespeeld. Vele duizenden mensen in het land lijden aan deze prettige verslaving.

Mogelijkheid 2: u denkt dat mahjong het spelletje is dat je op de computer doet, dat eruit bestaat dat je steeds twee dezelfde stenen bij elkaar moet zoeken en wegklikken. Ook dan heb ik een verrassing voor u. Het échte mahjong heeft niets met dat stenenzoekspelletje te maken. Mahjong wordt gespeeld door vier personen aan een tafel. En het is mooiste bordspel dat bestaat.

Mogelijkheid 3: u speelt nog geen mahjong en iemand in uw omgeving heeft u enthousiast gemaakt voor het Spel van de Duizend Wonderen, of op z'n minst uw nieuwsgierigheid gewekt. Hij of zij heeft er zelfs voor gezorgd dat u dit speciale nummer van Mahjong Magazine in handen kreeg.

In al deze gevallen: gelukgewenst! U staat op de drempel van een heel nieuwe ervaring. De ontdekking van het mahjongspel is een geweldige zoektocht door een onbekend, fascinerend land. De Nederlandse Mahjong Bond wil graag uw gids zijn op die tocht en u zo enthousiast maken dat u zelf bij een club wilt gaan spelen.

Elders in dit nummer vindt u een overzicht van clubs waarbij u zich kunt aansluiten. Natuurlijk kunt u ook thuis mahjong spelen met uw vrienden. Maar spelen in clubverband of op toernooien – er wordt in ons land zo ongeveer elke maand een landelijk toernooi gespeeld – is een bijzondere ervaring, waar veel mahjongspelers steeds opnieuw naar uitzien. Sommigen van hen reizen er zelfs voor naar het buitenland, tot zelfs naar Japan, of het vaderland van het spel van de Duizend Intelligenties: China.

Maar dat is een ander verhaal. Vooralsnog wens ik u veel plezier bij het lezen van dit Mahjong Magazine.

Martin Rep
Redacteur Mahjong Magazine

Mythen maken ma

Dr. Mahjong

Joe Babcock exporteert het nieuwe spel naar Amerika en wordt miljonair.

Sjanghai van omstreeks 1920 was een fenomeen. De stad was in handen van buitenlanders maar het was geen kolonie. De meeste inwoners waren Chinezen maar ze werden niet geregeerd door China. Het was een van de vijf vrijhavens, die China voor het Westen had moeten openen. Sjanghai was de grootste stad van Azië, groter dan Hongkong, groter dan Tokio. Het was een toevluchtsoord voor mensen die waren gevlucht voor de oorlogen en de armoede. Alles was er te vinden: ontucht, zedeloosheid, opwinding, criminaliteit, intellectuelen, revolutionairen, opiumdealers, wereldverbeteraars, oplichters en vooral heel veel avonturiers. En het mooiste van alles: dag en nacht kletterden er de mahjongstenen. In dit Sjanghai arriveerde in 1912 een pas afgestudeerde ingenieur uit Amerika, Joseph Parker Babcock geheten. Hij was uitgezonden door de Standard Oil maatschappij en droomde ervan hier zijn fortuin te maken. Dat was de droom van iedere westerling die naar Sjanghai kwam. Maar Joe Babcock slaagde waar zoveel anderen faalden. In de chique American Club van Sjanghai maakte ook Babcock kennis met het opwindende mahjongspel en ook hij ontkwam niet aan zijn bekoringen. Maar wat hem vooral bekoorde, waren de commerciële mogelijkheden. Hij bedacht dat als hij het spel én de nieuwe rage naar Amerika kon exporteren, hij zijn droom zou waar maken. Een vriend aan wie hij zijn plan voorlegde, zag er niets in. Thuis in Amerika zouden ze al die verschillende Chinese opschriften niet uit elkaar kunnen houden, het spel kon je niet in één avond leren en er waren niet eens spelregels in fatsoenlijk Engels.

Ook het laten fabriceren van een spel was niet eenvoudig. Dat was een ingewikkeld en intensief handwerk, blijkt uit een krantenartikel uit die tijd: 'Halfnaakte mannen zagen het ronde scheenbeen van runderen op de juiste maat voor mahjongstenen. Daarna worden de gezaagde botten met de beitel gespleten tot vlakke stukken van de juiste dikte. Dan gaan ze naar de volgende arbeiders die ze met een soort krabber vlak maken tot rechthoekige vormen en een zwaluwstaart maken om ze aan het bamboe te bevestigen. (..) Dan worden het been en de bamboe samengevoegd. De stukjes bamboe en been worden uitgespreid voor de werkman. Een pot rijstlijm staat bij zijn rechterhand. En hij verbindt handig het stukje been, ingesmeerd met lijm, aan de bamboerug. Hierna worden de randen van het been en het bamboe bijgezaagd om ze gelijk te maken en de blanke stenen glad geschuurd. Vervolgens vindt het graveren van de blanke gepolijste stenen plaats. Dit is een precies werkje. De Chinese ambachtslieden gebruiken een eenvoudige boor om de contouren van de kringen te plaatsen. Anderen zetten met een kleine vork of een stukje metalen in ruwe lijnen de bamboes op de stenen. Weer anderen graveren de tekens. De stenen met de kringen en de bamboes gaan naar de graveurs, die de contouren met de guts verder uitwerken. Een zeer interessante fase in het productieproces van mahjong is het aanbrengen van kleuren op de gegraveerde voorkanten van de stenen. Een man brengt al het rood aan, een ander al het groen, en zo voort. De verf is op wasbasis gemaakt en wordt heet gebruikt. Het wordt met de hand gedaan met behulp van een olielampje. De verf wordt niet alleen over de gravure maar ook over het gladde oppervlak van de steen geklodderd. Deze overdaad verknoeit de steen niet. De kleur hecht zich alleen aan de gegraveerde delen en wordt makkelijk met een vochtige doek verwijderd van de gladde voorkant, die niet gegraveerd is. Als de steen daarna glad gewreven wordt met een droge doek, is het spel klaar en gereed om in ladekastjes verpakt te worden voor het vervoer.'

Chinezen geven geen korting maar willen juist meer geld bij grote hoeveelheden

Aanvankelijk was er slechts één fabriekje in Nanking dat mahjongspellen kon maken. Daarmee zaken doen bleek erg lastig te zijn, ondervond Babcock. Na lang praten kon een prijs voor één mahjongspel worden vastgesteld, maar toen de Amerikaan een paar honderd van die spellen wilde hebben, was er van kwantumkorting geen sprake. Integendeel, de prijs verdubbelde bijna. Aan fabricage op grote schaal was veel

hjong nog mooier

De Bund, de beroemdste straat van de vrijhaven Sjanghai.

meer werk verbonden, vonden de Chinezen, en moest dus veel meer geld opleveren.
Babcock zette in z'n eentje door en in oktober 1920 exporteerde hij zijn eerste mahjongspellen naar Amerika. Op zijn aanwijzingen hadden Chinese handwerklieden duidelijke cijfers en letters op de stenen gegraveerd en in ieder spel zat een boekje met zeer simpele spelregels in leesbaar Engels, geschreven door Babcock zelf. Het nieuwe spel werd een gigantische rage in de Verenigde Staten. Iedereen wilde het spelen, iedereen wilde een mahjongspel. Babcock kon ze nauwelijks aanslepen.
Het commerciële succes van mahjong in Amerika was in belangrijke mate te danken aan een uitgekiende publiciteitscampagne. Om het spel nog mysterieuzer en exotischer te maken werden allerlei verhalen gelanceerd over de oorsprong en het ontstaan ervan. Het zou zijn bedacht door de grote Chinese wijsgeer Confucius. Het zou zijn bedacht door een Chinese visser als middel tegen zeeziekte. Het zou zijn bedacht door een Chinese generaal als middel tegen de slaap. Het zou zijn bedacht door Noach in de Ark als middel tegen de verveling. Het zou zijn bedacht door de eerste Chinese keizer, die ook de Chinese muur liet bouwen. De Amerikanen konden niet genoeg krijgen van dit soort verhalen en omarmden het Chinese spel innig.
Hun Chinese medemens bleven ze met de nek aankijken. Een populair liedje uit die jaren luidde: 'Nu Ma mahjong speelt / wil Pa alle spleetogen dood / We krijgen alle avonden nasi speciaal, / Chinees eten / Je moet Pa zien zweten / Ma draagt een kimono / Ze roept 'pung'en 'chow' / De vaat staat op het aanrecht / Pa wurgt op straat een spleetoog / want Ma speelt mahjong.'
De kranten waarschuwden voor de gevaren van mahjong. Een journaliste was getuige was van een nachtelijke partij mahjong op een ouderwetse rivierstomer in China. In een blauwe wolk van opiumsigaretten speelden drie Chinese zakenlieden het nieuwe spel en joegen er, met een oosterse glimlach op hun gezicht, stapels geld doorheen. De vierde speler was 'een blozende Engelse jongen, die erg zijn best deed de indruk te wekken dat hij een doorgewinterde 'buitenlander' was. Hij betaalde stapels bankbiljetten met handen die nauwelijks trilden. Zijn gouden haar zat in de war en de krullen plakten op zijn bezwete voorhoofd. Hij betaalde zijn verliezen dapper, stapte nonchalant van tafel – en schoot zichzelf twee uur later dood in zijn hut, waar geen cent meer over was van het geld van zijn bedrijf.'
Het hielp niet. Integendeel, dit soort verhalen maakte mahjong alleen maar nog spannender en boeiender.

Schoon spel, loont dat nog de moeite?

De Nederlandse Toernooi Spelregels zijn een moderne voortzetting van de aloude Chinese klassieke spelregels. De meeste leden van de Nederlandse Mahjong Bond zijn met deze variant begonnen – andere spelregels waren tot eind jaren negentig in Nederland nauwelijks bekend. Nog steeds zijn zij voor velen de enige echte spelregels.

Robert Rijnders

De Nederlandse Toernooi Spelregels in hun huidige vorm zijn vastgelegd in 2002. Ze zijn grotendeels overeenkomstig de regels zoals die in het 'Rode Boekje' staan dat vaak bij een spel geleverd wordt. Wat daar niet in staat, is bijvoorbeeld dat je twee verdubbelingen nodig hebt om mahjong te kunnen maken. Maar in zijn oorspronkelijke vorm is een dergelijke vereiste ook helemaal niet aan de orde. Mahjong door het maken van vier willekeurige combinaties en een sluitpaar, meer was het niet. Natuurlijk worden bijzondere spelen wel beschreven en beloond, maar geen Chinees die zich druk maakt(e) over 'verdubbelingen'. Dus ook niet over een zogenaamd 'schoon' of 'zuiver' spel. Bij de vaststelling van de Nederlandse Toernooi Spelregels is de tweede verdubbeling voor 'schoon spel' gesneuveld, waardoor nu nog wel eens geklaagd wordt dat het niet loont om 'schoon' te spelen. Zo levert bijvoorbeeld een chow-hand van 'eenvoudige stenen' (2 tot en met 8) wél twee verdubbelingen op. En een zuiver open spel wordt met slechts drie verdubbelingen wel erg karig beloond, zo vinden velen.

Je moet je echter afvragen waarom je zonodig 'schoon' zou willen spelen – als het doel is om zo snel mogelijk mahjong te maken, zodat je tegenstanders niet scoren, dan maakt het toch niet uit hoe je dat doet? Als je maar twee verdubbelingen hebt…

Compensatie

Vaak onbegrijpelijke acties van de spelers vinden hun oorsprong in het onderling verrekenen van punten. Immers, niet zelden wordt een voor de hand liggende gevaarlijke steen zonder pardon weggelegd, waarop een medespeler triomfantelijk 'mahjong!' roept. "Ja maar, ik ben wél zuiver", hoor je dan. En dat voor 6 punten, die maximaal drie maal mogen worden verdubbeld, terwijl er veelal meer dan 500 punten moet worden afgerekend.

Hoewel deze speler een misrekening maakt, is het wel zo dat een deel van de charme inderdaad schuilt in het onderling verrekenen. En als je nou zelf wachtend bent op een limietspel, dan zal het meestal wel lonen om een ander uit te gooien. Maar voor 48 punten nooit en ook als je – zeker aan Oost – 500 punten of meer moet afrekenen, kun je dat zelfs met een half limietspel niet terug verdienen.

Het argument dat het spel uit moet, of dat weer een remise vervelend is, wordt ook vaak gehoord, maar gaat natuurlijk niet op. Het wordt dikwijls als niet fijn ervaren, die remises, maar door 'blind' iemand uit te gooien, dupeer je ook je medespelers en remise is óók een resultaat, vaak zelfs het hoogst of best haalbare. Bovendien is een remise ook vaak een gevolg van de kracht van je medespelers, die immers willen voorkomen dat een ander mahjong haalt.

Hoeveel kansen heb je nodig?

Niet altijd zien mahjongers hun mogelijkheden. Even los van hetgeen al op tafel ligt, zodat je in elk geval wat dat betreft je kansen moet kunnen berekenen, is het vaak ook een kwestie van je stenen even anders rangschikken. Kijk eens naar onderstaand voorbeeld, waarbij alleen de stenen die je nog dicht hebt getoond worden:

2-3-4 4-5-6 5

De kleur doet er niet toe, maar ze zijn wel alle zeven van gelijke kleur. Dat je met de 5 mahjong hebt, had je natuurlijk al gezien. Oh, en met de 2 ook – had je ook al gezien. Helaas, je pakt een 7, dus wat doe je? Weggooien, want je hebt toch al twee kansen? Jammer, want je kunt beter een 5 weggooien. Je hebt nu namelijk mahjong met de 1, de 4 en de 7:

2-3-4 4-5-6 7
wordt
1-2-3 4-4 5-6-7
of
2-3-4 **4**-4 5-6-7
of
2-3-4 4-5-6 **7**-7

Pas op die Dora!

De in Nederland minst beoefende mahjongvariant is het Japanse riichimahjong. Maar de kleine schare liefhebbers ziet reikhalzend uit naar de twee jaarlijkse riichitoernooien: het Kersenbloesem Toernooi (voorjaar) en het Kinryu Majan Taikai (najaar).

Martin Rep

Riichi is Japans, maar eigenlijk is het woord afgeleid van het Engelse ‘reach’, bereiken. Een riichispeler die ‘wachtend’ is geworden – dat wil zeggen: hij is in een *gesloten hand* nog maar één steen van de overwinning verwijderd – kan aankondigen dat hij die wachtende status heeft bereikt. Hij roept ‘riichi’ en leunt vervolgens tevreden achterover; hij mag nu niks meer aan zijn spel veranderen.

De andere spelers worden meteen zenuwachtig. Ze weten dat elke steen die ze wegleggen, hun fataal kan worden. Als er al gesproken wordt aan tafel, is het kort en afgemeten, met voor buitenstaanders onbegrijpelijke termen:

‘Deze steen is een *sacred discard*.’
‘Het is wel de dora, maar hij gaat er toch uit.’
‘Volgens de 1-4-7 regel veilig.’
‘Dat spel kan wel een yakuman waard zijn.’
‘Minstens twee yaku voor honitsu.’
‘Plus mogelijke extra fans voor die kan-dora.’

Er zijn bij riichimahjong enkele regels die wellicht moeilijk te doorgronden lijken. Bij riichi is het bijvoorbeeld verboden om mahjong te declareren op eenzelfde steen als je zelf eerder heb weggegooid. (Het mag wel als je die steen alsnog zelf van de muur trekt.) Dat heet *Furiten Reach*, ook wel, in het Engels, ‘sacred discard’ – een steen die taboe is geworden. Zit je wachtend op

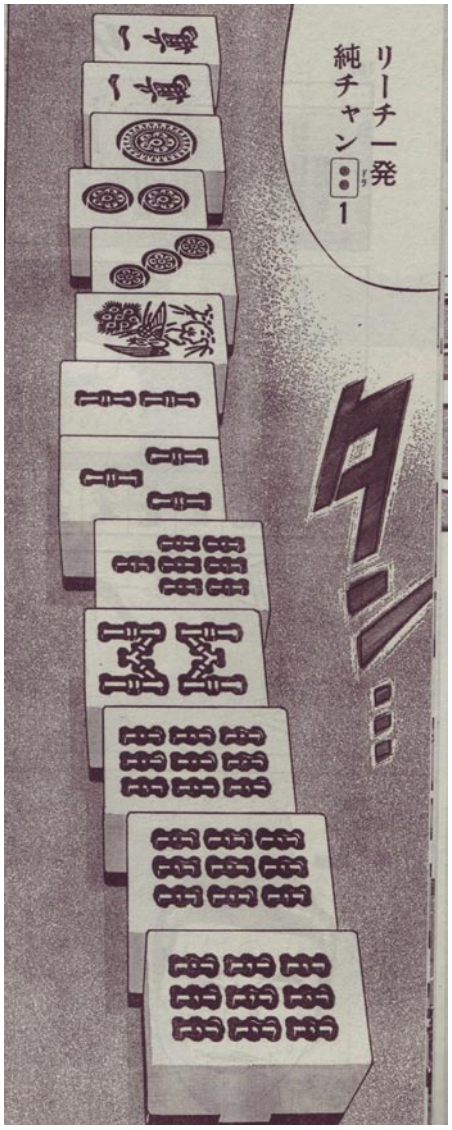

een 3 of een 6 voor een chow (dus 4-5 in je hand), maar je hebt een van beide zelf al weggelegd, dan mag je met geen van beide meer uit. Veel mahjongspelers deinzen daarvoor terug en kiezen liever voor de Mahjong Competition Rules, dat een nog grotere rijkdom aan combinaties bezit maar waarbij meer mag.

Als je tot hier bent gekomen met lezen, is de kans echter groot dat je gegrepen wordt door riichimahjong. En nu komt als beloning het leuke: in tegenstelling tot wat je nu misschien denkt, is riichimahjong helemaal niet ingewikkeld. De telling is eenvoudig (geen onderlinge verrekeningen) en rechtvaardig (alleen de veroorzaker betaalt aan de winnaar). De winnende combinaties bestaan uit logische series en één yaku (fan, verdubbeling) is genoeg – deze yaku kun je ‘kopen’ door riichi te declareren.

Het meest kenmerkende element bij riichimahjong is het gebruik van de dorasteen. Na het openen van de muur wordt de derde steen van links af omgedraaid. Dat is de dorawijzer, die zo wordt genoemd omdat de steen die erop volgt, de dora is. Als de dorawijzer Cirkel 1 is, is de dora Cirkel 2; na Karakter 9 volgt de Karakter 1, en als West de dorawijzer is, is Noord de dora. Als de winnaar een of meer dorastenen heeft, mag hij voor elke dora zichzelf een fan geven. Het aantal punten dat dankzij dora’s gescoord kan worden, kan hoog oplopen. Vooral als je bedenkt dat na een kong (‘kan’ bij riichi) een extra dorawijzer omgedraaid wordt voor de kan-dora, en dat na te winnen met riichi de steen of stenen onder de dorawijzers (ura-dora) je ook nog extra dora’s kunnen opleveren.

Het rode slip

Pas op! De mahjonggoden kijken n
Hoe kunt u hen gunstig stemm
Laat de geesten he

Martin Rep

Natuurlijk, je draait niet gelijk om, en als je net een rit van dik een uur hebt gemaakt van Nijmegen naar Almere, stap je niet meteen weer in de auto als je je wedstrijdnummer krijgt uitgereikt. Bovendien zou ik het de organisatoren moeilijk hebben gemaakt als er opeens een speler minder was. Maar toch – ik had het moeten doen. Iets mompelen over een oude kwaal aan mijn rug die opspeelde en hard naar de auto teruglopen.
Het nummer dat André Rijnders me zojuist had overhandigd, mijn wedstrijdnummer voor het Tilehog Toernooi, was 44.
Het is het ongeluksgetal der ongeluksgetallen.
In 1944 werd mijn woonplaats Nijmegen gebombardeerd. Op 22 februari: 22/2. 22 x 2 is 44.
Een zeer dierbaar familielid van mij overleed op 44-jarige leeftijd. Ik verloor een ander dierbaar familielid toen ik zelf 44 was.
U zult uw schouders ophalen en beweren dat er altijd wel een getal is dat nare associaties oproept. Wat heeft het met mahjong te maken?
U zou dat niet zeggen als u weet hoe Japanners denken over het getal 4. En omdat ik wat mahjong betreft helemaal op Japan ben georiënteerd, voel ik mij een halve Japanner en bezorgt het getal 4 mij koude rillingen. Om maar te zwijgen van de dubbele 4.

Welkom op het kwalificatietoernooi voor het OEMC van 2007
Tile Hog
Almere
10 juni 2006
Je speelt met nummer
44
Je loopscheme voor vandaag
Ronde 1 Tafel 11 Noord
Ronde 2 Tafel 2 Oost
Ronde 3 Tafel 10 Zuid
Ronde 4 Tafel 1 West

Kjeld Duits, Nederlands schrijver/fotograaf die al jaren in Japan woont, kan desgevraagd de Japanse preoccupatie met het cijer 4 wel uitleggen. 'Vier wordt in Japan uitgesproken als *shi*. Het woord *dood* heeft dezelfde uitspraak, al wordt het geschreven met andere karakters. Je hebt in Japanse ziekenhuizen dan ook geen kamers met het nummer vier.' Kjeld heeft zelfs gehoord dat sommige Japanse ziekenhuizen geen vierde verdieping hebben, 'maar dat is mij nooit opgevallen'.

Een paar tafels naast mij in die zonovergoten zaal in Almere speelde die dag Sandra van de Berkt. Zij had die ochtend haar vaste ritueel doorlopen. Altijd douchen op de ochtend van een mahjongtoernooi, ook als zij dat al de vorige avond heeft gedaan. Haar mahjongarmbandjes en -kettinkje in een vaste volgorde omdoen. Méér dan één armbandje, ja. Sandra hoopt dat ze elkaar versterken. Maar die middag hoorde ik haar de verzuchting slaken dat het niet heeft geholpen.
Als ik haar naderhand thuis in Hilversum aan de telefoon heb, zegt ze: 'Ik denk dat ik er maar van afstap, gezien mijn resultaat. Ik ben laatste geworden...'
Denk niet dat Sandra in het dagelijks leven zo bijgelovig is, maar bij het mahjongspel ligt het toch anders. 'De muur hoeft van mij niet per se in een vierkant te staan, en er mag ook wel een gat in zitten. Maar wel wil ik op clubavonden wel eens een tafel verzetten als het niet lukt met het spel. De ene keer helpt het, de andere keer niet.'
Chinezen zijn niet alleen goklustig, maar ook bijgelovig. In mahjong, het spel dat zij hebben uitgevonden, komen die elementen bij elkaar. Het toppunt

oje van Nina

mee als u uw favoriete spel speelt. nen? Of bent u niet bijgelovig? et maar niet horen!

van geluk is voor hen het spel van de Dertien Wezen. Maar als dat onwaarschijnlijke geluk jou eenmaal deelachtig is geworden, berg je dan, want met zoveel geluk staat je ongetwijfeld ongeluk te wachten. Op weg naar huis kun je komen te vallen en een been breken. Of je vrouw wordt ziek.
Niet vreemd ook dat een veteraan als Ton Rijnders probeert de mahjonggoden gunstig te stemmen. 'Ik zorg dat ik op een toernooi altijd iets nieuws aan heb', vertelt hij. 'Dus bijvoorbeeld altijd een passend T-shirt. Ik heb inmiddels vijftien, zestien van die shirtjes liggen. Als ik geen mooi T-shirt kan vinden, zorg ik voor een drakenhanger of een gesp. Anders koop ik nieuwe sokken of desnoods een onderbroek. Want hoe goed je ook kunt spelen, je hebt toch de mahjonggoden nodig.'

Jacques Hesen, speler bij de Gouden Draak, is zelf niet zo bijgelovig, maar wil wel een ervaring kwijt uit Suriname, waar hij jaren lang woonde. 'Ik speelde daar met een doktersechtpaar uit de Filippijnen. Het was me al eens opgevallen dat de vrouw, Nina, op bepaalde momenten even de speeltafel verliet, meestal bij verandering van de heersende wind, waar we altijd even pauzeerden.
Pas veel later hoorde ik dat zij, bij gelegenheden dat zij dacht slecht te spelen of de goede stenen niet vielen, van ondergoed verwisselde. Wij hadden dat uiteraard nooit opgemerkt, maar op onze afscheidsavond vertelde zij dit mij en beweerde bij hoog en laag dat het werkte, in ieder geval voor haar.'
Ondergoed, dat dan vaak rood moet zijn, wordt vaker genoemd door spelers die ik naar hun bijgelovigheid vroeg.
Van Jelte Rep is bekend dat hij tijdens toernooien graag een rood slipje draagt, dat niemand trouwens ooit heeft gezien. Zijn vrouw Ria is ervoor verantwoordelijk dat op toernooien altijd de vier muren hermetisch gesloten zijn voordat de dobbelstenen worden geworpen, 'omdat anders de geesten ontsnappen'. Harry Kal ('ik ben niet zo bijgelovig') vindt 'een nette gesloten muur' ook heel belangrijk. Verder moet iedereen zijn stenen in de juiste volgorde krijgen ('als dat door elkaar wordt gegooid, is natuurlijk alle geluk vervlogen'), en na het uitdelen opent hij de drie stapeltjes stenen in de volgorde van uitdelen, met de dertiende (!) steen als laatste.
Ook Jaap Croeze 'gelooft niet in bijgeloof', 'maar als ik mijn dertiende steen van de muur trek, bekijk ik altijd of ie bijzonder is; gek hè, of is het toch een vorm van bijgeloof?'

Franz Korntner heeft een heel filosofische opvatting over mahjong en bijgeloof. Hij heeft het volgende dan ook opgeschreven met het voorbehoud dat het alleen letterlijk mag worden gebruikt. 'Bijgeloof is een begrip voor mensen die het niet begrijpen. Bijgeloof maakt iets belachelijk. Door het belachelijk te maken, wordt het minder dreigend en valt er makkelijker over te praten. Bijgeloof legt ook de nadruk op 'geloof'. Geloven impliceert onzekerheid. Wat ik doe, is niet onderbouwd uit onzekerheid. Wat ik doe, kan ik niet zeggen. Zou ik dat doen, dan verliest het al zijn kracht. Door zelfs dit aan een groot publiek toe te vertrouwen, loop ik een risico dat de uitwerking wordt beïnvloed. Dit soort zaken zijn dus eigenlijk erg persoonlijk. Door dit openbaar te maken, zoals je vraagt, krijgt de tegenstander de mogelijkheid deze kracht te beïnvloeden. Als die daarin goed is, dan kan het zelfs een tegengestelde werking krijgen.'

Jeroen Meijer weet waarom hij nooit wint op een toernooi. 'Ik tennis op zondagochtend. Buiten. Het is altijd mooi weer op zondagochtend. Al drie jaar. Tot een paar weken geleden. Mijn vrouw zei op zaterdagavond: 'Jij moet morgen tennissen, hè? Dan is het dus mooi weer!' Dat had ze niet moeten zeggen. Het regent nu al drie zondagen achter elkaar. Dat heeft niets met bijgeloof te maken. Over zulke dingen moet je gewoon niet praten.'
'Zo moet je ook niet alvast een bos bloemen in huis halen omdat je hoopt dat je zoon voor zijn rijexamen zal >>

<< slagen. En zo moet je juist wel op je vaste plaats aan tafel gaan zitten als je begint met mahjong. En niet eerder de dobbelstenen gooien dan wanneer de muur gesloten is. En ze moeten van mijn stenen afblijven. Die pak ik zelf. Wij geven in de familie na een gewonnen spel *alle* stokken door. Dat gebeurt nooit op een toernooi. Daar wisselen ze alleen Oost. Daarom eindig ik nooit hoog op 'n toernooi. En dat heeft niets met bijgeloof te maken.'

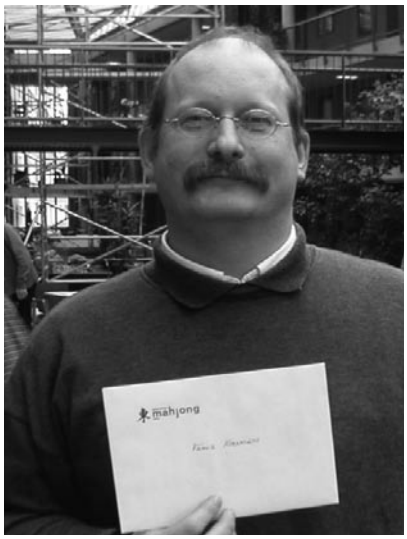

Franz Korntner: bijgeloof maakt iets belachelijk

Julian Fitch, de Amerikaanse software-auteur (*Hong Kong Mahjong voor Windows* en *Chinees Officieel voor Windows*) heeft weer wat anders: 'Als ik met één bepaalde steen wachtend ben, durf ik die haast niet te verwisselen, want ik ben als de dood dat ik 'm daarna van de muur trek.' Zijn landgenoot Tom Sloper probeert, 'net als veel andere Amerikanen', vooral blasfemische taal te vermijden zoals 'ik ga deze pot winnen'. 'Ik probeer het niet eens te *denken*, uit angst dat de mahjonggoden het horen!'

Eenzelfde geluid komt van de Japans/Amerikaanse speler Ryan Morris. 'Ik ben niet bijgelovig', zegt hij, 'maar wel ben ik ervan overtuigd dat je mentaal kalm en alert moet zijn. Daarom neem ik de dag voor een toernooi altijd vrij, en ik probeer dan zo weinig mogelijk aan mahjong te denken.' Hij gokt dat minstens 90 procent van de Japanse mahjongers bijgelovig is, variërend van 'een beetje' tot 'heel erg'.

Sune Korreman, beste Europeaan op het OEMC 2005, wil ook niet bijgelovig genoemd worden, maar de Deense speler geeft toe dat bepaalde patronen voor hem belangrijk zijn. 'Ik heb een eigen manier om de muur op te bouwen. Vanaf het midden, steeds met twee stenen op elkaar aan beide zijden erbij. Niet omdat ik denk dat het me geluk brengt, maar gewoon als een ritueel.'

Sandra van de Berkt: staat de tafel wel goed?

Onzin, al dat bijgeloof?
Laat de mahjonggoden het maar niet merken. Nog nooit speelde ik zo'n slecht toernooi als in Almere. Met moeite kon ik de laatste plaats ontlopen. Die ging naar Sandra, die vast een verkeerd kettinkje had omgedaan. Of in de verkeerde volgorde.

Hoe word je wong?

Wong worden – daar gaat het om. Wong betekent voorspoed, geluk. In het standaardwerk *The Chinese Game of Mahjong* door Perlmen en Chan wordt een heel serieus hoofdstuk gewijd aan de kwestie hoe je wong wordt. 'Hoewel je geen controle over geluk kunt uitoefenen, kunnen ervaren spelers er wel in slagen het geluk naar hun hand te zetten.' Ze geven toe dat sommige van de tips die zij geven, doen denken aan bijgeloof. 'Maar ze zijn uitgetest en blijken te werken.'
Een van de tips die zij geven, is dat je moet proberen op die stoel te komen zitten die duidelijk wong is, dus op die plek waar steeds de beste stenen vallen en waar de speler meer dan gemiddeld wint. Ook moet je proberen een pauze in te bouwen als het niet lukt (drankjes inschenken, uitgebreid naar het toilet gaan). Ook kun je proberen de stenen in handen te krijgen die normaal gesproken naar een ander zouden gaan, bijvoorbeeld door van de speler tegenover je een steen te pungen die je normaal gesproken zou laten lopen. 'Nu krijgt je de stenen van hem, en hij krijgt jouw stenen.'
Andere tips en bijgeloof van Chinese spelers:

- Als iemand de groene draak weggooit (*fa*), gooi dan niet Zuid (*nan*) weg, want *Nan Fa Cai* betekent: moeilijk om geluk te krijgen.
- Als drie spelers de westenwind hebben weggegooid, gooi dan nooit de vierde weg, want dan zal er iemand doodgaan. Immers, *say* (west) en *say* (dood) klinken hetzelfde in het Kantonees. Gooi ook niet Cirkels 1 weg, want dan krijg je '*1 Tong Gui Si/Say'*: iedereen sterft samen.
- Als je een spel verliest, was dan je handen om de pech af te spoelen.
- Rood is een goede kleur bij het gokken, maar zwart betekent onheil.

Zou mahjongspeler Rudie Wong Chung van de Gouden Draak altijd wong zijn dankzij zijn naam? Als dat de bedoeling is geweest van zijn voorouders toen ze deze familienaam kozen, hebben ze pech gehad. *Wong* betekent weliswaar geluk, maar *chung* staat in het Chinees voor het wegleggen van de winnende steen, dus beide elementen in zijn naam heffen elkaar precies op.

De mahjongkist uit Kenia

Otto de Bruijne, presentator, evangelist, performer, koestert de mahjongkist die hij in Afrika maakte.

Jelte Rep

‘Er is recentelijk een glas bier overheen gevallen. Het rood op de stenen kan daar kennelijk niet zo goed tegen. Kijk maar, het loopt uit alsof het waterverf is. We hebben het spel 36 jaar geleden gekregen van de moeder van Renée, mijn vrouw. Deze kist heb ik in Kenia gemaakt met een zoon van mij. Hoeveel uur hiermee gespeeld is, valt zelfs bij benadering niet te schatten, maar in ieder geval heel veel.
Het spel sprak ons meteen aan. Die winden, draken en seizoenen prikkelen de verbeelding. Dit is toch veel leuker dan kaarten. Met die boer en die koning heb ik nooit iets gehad. In het begin hebben we het heel intensief gespeeld, tot wel 4 uur in de nacht. Of 6 uur in de morgen. Het grappige was de eindeloosheid van het spel, je kon er makkelijk een hele nacht mee doorgaan. Wij waren toen 22, 23 jaar en we hadden pleegkinderen van 16, 17 en 18 jaar. Daar speelden we het vaak mee. We hebben het ook aan veel anderen geleerd. Die wonnen dan meteen verschrikkelijk en waren dan gelijk aan het spel verslingerd.
Toen we in Kenia gingen wonen, ging het spel natuurlijk mee. Daar heb ik deze kist gemaakt, samen met mijn zoon van twaalf. We hebben precies uitgerekend hoe groot de muur was en op die maat hebben we het deksel gemaakt. Je kon dan de stenen tegen de randen plaatsen en dan had je een perfecte muur. In de deksel kon je ook de stenen makkelijk schudden. Chinezen gooien met zo’n deksel de stenen omhoog. Omdat been zwaarder is dan bamboe komen ze meestal neer met de rug omhoog. In het midden heb ik rechte banen geschilderd, zodat we de stenen netjes konden weg leggen. We leggen die altijd gesorteerd weg. Dan kun je gauw zien wat er uit is. Het is geschilderd met Chinese olieverf, heel goedkoop, en ook de enige die te koop was in Kenia. Ik vind ze wel leuk, die kleuren. In de doos zelf heb ik de rode draak geschilderd op een zwarte achtergrond. Ik was naar Afrika uitgezonden door kerken in Nederland en heb er achttien landen bezocht om ethische vraagstukken te bespreken. Dat heb ik elf jaar gedaan, tot 1994. Vier jaar hebben we in Nairobi gewoond en in die andere jaren ben ik heen en weer gereisd. Ik deed het werk uit een sterke roeping en met een gedrevenheid die ook in mijn karakter zit. Daarna ben ik voor de EO programma’s gaan maken. Dat was een geweldige tijd, iedereen was razend jaloers op Reisbureau Otto, zoals ze het noemden. Maar het was hard aanpakken, in twee weken tijd maakte ik twee programma’s van 30 minuten in m’n eentje.

> ‘In Kenia was mahjongen ons rustpunt’

In Nairobi was het iedere avond om half zeven donker. Op de tv zag je iedere avond de president, drie uur achter elkaar, met dansende negers eromheen. Buiten was het pikkedonker. Dus spelletjes met het gezin kregen een belangrijke plaats. De mahjongkist namen we ook mee als we een grote toer gingen maken, naar Eldoret in het noorden van Kenia. Daar hebben we ook ontzettend veel gespeeld. Zo gauw het donker was, kwamen de mahjongstenen op tafel. Dat hadden we ook nodig. Als je zoveel op een dag hebt gereden en zoveel hebt meegemaakt, dan moet je even focussen, een rustpunt vinden. De wereld verkleinen tot een speelveld binnen de Chinese muur. Het was iets vertrouwds, iets wat je thuis ook deed. Mahjong lijkt op geen enkel ander spel. In een gewoon spel, zoals schaken, heb je zelf de regie in handen. Als je verliest, heb je het aan jezelf te wijten. Terwijl mahjong meer het leven vertegenwoordigt. Er gebeurt van alles en tegelijkertijd probeer je de regie in handen te krijgen. Je kan geluk hebben maar ook stomme pech. Het is niet altijd je eigen schuld als je verliest. In die zin is mahjong een kosmosje met zijn eigen zelfstandigheid en dat vind ik er zo mooi aan.’

De chow in het spotlicht

Zet je bestaande ideeën over mahjong opzij als je succes wilt hebben met de Mahjong Competitie Regels, want dit is een heel nieuw soort mahjong. Deze waarschuwing staat in de eerste (Engelse) vertaling uit het Chinees van de regels van het 'nieuwe mahjong'.

Martin Rep

Hoewel gelukkig lang niet alle combinaties van de Mahjong Competitie Regels (MCR) echt nieuw zijn, zijn de uitgangspunten wel heel anders dan bij bestaande varianten. Daarbij werd alleen maar gekeken of je een geldig mahjong had (vier combinaties plus een sluitpaar), eventueel vermeerderd met een verplicht aantal verdubbelingen. Bij het nieuwe mahjong is het een kwestie van tellen. Niet alleen: heb ik een geldig mahjong, maar zijn de combinaties waaruit die bestaat, minstens acht punten waard? Hoe handiger je bent in het schuiven met allerlei mogelijke combinaties die niet zoveel punten waard zijn, hoe groter je kans om te winnen van tegenstanders die liever voor mooie combinaties gaan.

De MCR (tot voor een paar jaar bekend als Chinees Officieel) zijn pas aan het eind van de vorige eeuw ontstaan. Tot ieders verbazing bleek het nieuwe mahjong een prachtige wedstrijdsport. Geen dode muur, dus minder botte pech dat je winnende steen daarin achterblijft. Geen pech voor Oost die door een andere speler wordt uitgegooid en daarna dubbel mag betalen. Geen torenhoge limieten die in één klap de hele uitslag op z'n kop zetten. Wel: straf voor degene die een ander uitgooit – elke speler betaalt 8 basispunten aan de winnaar, maar de veroorzaker betaalt ook de puntwaarde van de hand (bijvoorbeeld 16 punten). Tactisch spelen om uit de veelheid van mogelijkheden net genoeg winnende punten bij mekaar te schrapen. En vooral: zeer aantrekkelijke combinaties.

De in andere varianten zo bescheiden chow (hier: chi) staat opeens midden in het spotlicht. Maar nooit alléén, uitsluitend in combinatie met andere chi's. Bijvoorbeeld: drie opeenvolgende chi's in één kleur (karakter 1-2-3, 4-5-6 en 7-8-9) levert al 16 punten op, dus meer dan genoeg als je bedenkt dat 8 punten volstaat om uit te gaan. Dan mogen de resterende chi of pung en het sluitpaar best van een andere kleur zijn.

Maak dan niet de fout om daarnaast ook per se zuiver te willen spelen (goed voor 24 punten); deze hebberigheid wordt in MCR bijna per definitie afgestraft door een tegenstander, die net zo'n 'straat' van chi's heeft, maar dan in *drie* kleuren: karakter 1-2-3, bamboe 4-5-6 en cirkels 7-8-9. Acht punten, precies genoeg om *hu*! te roepen ('Hu' heeft hier de voorkeur boven 'mahjong'.) Naar de niet-winnende spelers wordt niet gekeken. Daar zit je dan met je wachtend spel van minstens 40 punten.

De combinaties werken cumulatief, dus stapelen op. Bijvoorbeeld: de hoogste combinaties zijn 88 punten waard. Zoals de Dertien Wezen, maar ook bijvoorbeeld Vier Kongs. Om maar eens van die laatste combinatie uit te gaan (heeft u 'm ooit gehad? Van harte! Wij niet!): als die ook nog eens schoon is: 6 punten erbij. Oh, er zitten drie pungs draken bij? De Drie Grote Wijzen, zogezegd? Nog een keer 88 punten erbij; dat zijn al 182 punten. Als u die nog zelfgetrokken heeft ook (1 punt erbij), dan krijgt u van iedereen (182 + 1 + 8) x 3 = 573 punten.

Door al deze aantrekkelijke kanten is het MCR bijzonder populair aan het worden. Steeds meer leden van de Nederlandse Mahjong Bond kiezen voor deze tactische variant. Temeer daar er ook internationale toernooien mee worden georganiseerd en het voor het eerst in de lange geschiedenis van het mahjong mogelijk wordt Europese en wereldkampioenschappen te organiseren.

Op het eerste Open Europese Mahjong Kampioenschap in Nijmegen werd gespeeld volgens de MCR-regels.

De meest beoefende variant ter wereld?

Waarschijnlijk is het één van de meest gespeelde varianten, niet in de laatste plaats omdat het zich bij uitstek leent voor het vaak razende tempo waarmee de Chinees zijn spelletje speelt. Wat maakt Hongkongmahjong zo aantrekkelijk?

Robert Rijnders

Hongkongmahjong is een moderne variant van het Kantonese mahjong, dat na de Tweede Wereldoorlog in China populair was. Ook deze variant heeft in Nederland een vaste schare liefhebbers en als je bijvoorbeeld op Mahjong Time inlogt om te spelen, zijn de meeste tafels ook vaak Hongkongtafels. In de Nederlandse casino's kun je in deze variant zelfs om (veel) geld spelen, maar dat zijn geen vriendschappelijke gebeurtenissen.

Hongkong heeft zijn eigen specifieke situaties en regels. Het wordt wel eens wat denigrerend 'Mahjong voor Dummies' genoemd, omdat je in principe op zeer eenvoudge wijze mahjong kunt maken. Op het – vooralsnog – enige toernooi dat Nederland rijk is, wordt gelukkig een minimum van twee fan (vergelijkbaar met verdubbelingen bij NTS) gehanteerd, maar velen spelen ook om nul fan. Dat betekent dat je dus met vier willekeurige combinaties en een sluitpaar uit kunt gaan.

Waar bij Hongkong erg op gelet wordt, is de specifieke situatie bij gevaarlijk spel. Ben je in die situatie de veroorzaker van een mahjong, dan ben je alleen de klos en dit noemen ze 'pao'. De simpelste vorm van gevaarlijk spel is de situatie waarin iemand drie sets stenen van dezelfde kleur heeft weggelegd. Als een van de anderen nu een steen in die kleur weglegt en daarmee maakt de betreffende speler met een geheel zuiver spel mahjong, dan moet de veroorzaker voor iedereen betalen. Het kan echter ook zo zijn dat de betreffende steen wordt gepungd of gechowd, waardoor en nu vier sets liggen. Trekt de speler met het gevaarlijk spel nu zelf de winnende steen van de muur, dan betaalt diegene die de steen voor de vierde set weglegde alsnog voor iedereen. Gooit een ander de winnende steen weg, dan betaalt *die* speler voor iedereen.

Maar een Chinees is natuurlijk geen goede Chinees als die niet een ontsnapping zou hebben bedacht voor het geval er *twee* gevaarlijke spelen op tafel liggen. De aanvullende regel luidt dan: als twee spelers negen stenen van één kleur hebben uitgelegd, kunnen de andere spelers pao vermijden door, als ze gedwongen worden te kiezen tussen een van de 'pao-series', de kleur van het tweede gevaarlijk spel weg te leggen.

En dan is er nog een 'laatste vijf stenen pao'; als er nog maar vijf stenen in de muur over zijn, mag niemand op straffe van pao 'rauwe stenen' weggooien, dat wil zeggen een steen die nog niet is weggelegd of open in een serie op tafel ligt. Als iemand dat toch doet en een van de spelers gaat uit met die steen, dan is er sprake van pao en betaalt alleen de veroorzaker.

In China wordt overal mahjong gespeeld, vaak ook buiten, gewoon voor de deur.

Bij Hongkongmahjong moet je dus erg opletten wat je weglegt, maar ook op wat er wordt weggelegd: indien je namelijk verzuimt een steen op te eisen voor een pung of een mahjong, mag je diezelfde steen pas weer opeisen als je aan de beurt bent geweest. Voorbeeld: Oost kan uitgaan met een steen die door Zuid wordt weggegooid, maar hij reageert te traag. West denkt nu dat deze steen veilig is en gooit die ook weg – Oost mag nu niet alsnog daarmee mahjong maken, maar mag dat pas weer doen als hij aan de beurt is geweest.

Zo zijn er bij het Hongkong weer specifieke zaken die voor andere varianten vaak niet gelden. Dat het relatief eenvoudig is om mahjong te maken (zelfs met een twee fan minimum) doet niets af aan de kwaliteit van het spel of de spelers.

Mahjongvrienden die lief en leed delen

Jelte Rep

Wie? (op foto v.l.n.r.) Berry Heijn, Chris Janssen, Eveline Broers en Leni Janssen.

Waar? Om en om. Beide paren wonen in IJsselstein, twintig minuten lopen van elkaar, maar nemen altijd de auto. De kinderen gaan mee als ze bij Chris en Leni spelen. Die kijken dan op de slaapkamer televisie of zitten achter Chris' computer.

Welke frequentie? Bijna elke zaterdagavond, in ieder geval drie keer per maand. We spreken altijd af dat we het deze keer niet laat maken, maar dat lukt nooit. We proberen altijd een heel spel te spelen.

Hoe kennen jullie elkaar? Via school. In 1990 kwam Eveline werken op de school van Leni. Toen bleek al gauw dat ze beiden mahjong speelden.

Sinds wanneer mahjong? Chris en Leni leerden het in 1971 van hun Indonesische buren en uit boekjes. Later in dienst bedacht Chris een reeks nieuwe regels om het spel nog aantrekkelijker te maken. Die regels gelden nog steeds als hij het met zijn oude dienstmakkers speelt. Mahjong werd echt een verslaving toen de Janssens Eveline en Berry ontmoetten, die een heel simpele variant speelden. Ze pasten hun regels aan elkaar aan. Het waren heel vreemde regels. Toen ze op een toernooi in Houten kwamen, verbaasden ze zich over de 'rommel' die ze daar op stok verzamelden. Van slangen en andere limietspelen hadden ze nog nooit gehoord.

Welke variant? Traditioneel mahjong mét gelukstenen ('Dat vinden we leuker.') en een aantal nog steeds geldende huisregels. De eerste steen die Oost weglegt, mag door Zuid zomaar van tafel gepakt worden. Na een remise wordt 'gesjoemeld', zoals Chris de goulash noemt: over en weer worden vier stenen geruild.

Pot? De verliezers betalen aan de pot een halve cent per punt, met een maximum van 5 euro per avond. (Berry: 'Dat hebben we voor Chris gedaan.') Als je 6000 punten verliest, betaal je 3 euro; als je 10.000 punten verliest 5 euro. Als er een flinke winnaar is, kan de pot op één avond met 15 euro worden gespekt. De inhoud van de pot wordt besteed aan een avondje uit eten.

Wapenfeiten? We houden geen boekhouding bij. Wel staat er onder de tafel van Chris het record vermeld dat hij ooit behaalde: een score van ruim 16.000 punten. Verder schrijven we niks op. Alleen onder een van de latten hebben we de voorrangregels voor mahjong geschreven, paar-pung-chow. Over die volgorde hebben we altijd ruzie.

Wat is aantrekkelijk aan mahjong? Leni vindt mahjong 'fascinerend'. De anderen beamen dat volmondig. Ook de gezelligheid staat hoog genoteerd. Ze hebben ook bridge geprobeerd, maar vonden er niets aan. Chris: 'Ze mochten er niet bij praten'. Het leukste is om thuis te spelen en op enkele toernooien. Leni en Eveline gaan echt om het mahjong, voor de mannen is de sfeer en organisatie ook belangrijk.

Sport verbroedert? Het is niet bij mahjong gebleven. Berry: 'We zijn niet alleen mahjongvrienden, we delen ook lief en leed en houden gezamenlijke vakanties.' Chris en Berry delen bovendien een passie voor muziek; Chris is fan van Herman van Veen en Berry van Boudewijn de Groot. Samen gaan ze vaak naar de schouwburg. Berry speelt ook zelf muziek.

Op de computer? Leni en Eveline gebruiken de computer om de MCR-regels te oefenen. De mannen hebben geen zin in die regels en daarom zijn de dames aangewezen op de pc.

Uitslag? Om kwart voor een zijn alle winden gespeeld. Leni wint dik met 6300 punten, Berry wordt tweede met 2200. Eveline en Chris verliezen respectievelijk 2000 en 6500 punten en moeten € 1,- en € 3,30 in de pot stoppen. In kas is nu € 143,-.

Cursussen en toernooien

Nieuwsgierig geworden naar mahjong maar u weet niet goed hoe u het moet spelen? U speelt het met vrienden of buren, maar u weet niet of u het goed doet? U speelt al jaren mahjong, maar u wilt ook wel eens andere tegenstanders ontmoeten op clubs of tijdens toernooien? De afdeling Promotie van de Nederlandse Mahjong Bond helpt u graag verder. Promotie van het spel staat bij ons voorop. Om geïnteresseerden een avondje kennis te laten maken met het Spel van de Duizend Wonderen. Om in een buurthuis of voor een personeelsvereniging een demonstratie te verzorgen. Of om tijdens een beurs een stand over mahjong te verzorgen. Wat ons betreft is alles mogelijk.

Cursussen
Als u na de eerste kennismaking besluit dat u meer van het spel wilt leren, dan kunt u zich aansluiten bij een club, of inschrijven voor een van onze cursussen. Aan het volgen van een cursus kunnen wel kosten verbonden zijn.
Voor meer info, ga naar onze website: http://www.mahjongbond.org/promotie

Toernooien
Voor veel mahjongers is het spelen van een toernooi het mooiste dat er is. Het geluid van het 'roeren' van de stenen en het bouwen van de muur, de spanning bij het opbouwen van een winnend spel… Onder auspiciën van de bond wordt er dan ook vrijwel elke maand een toernooi georganiseerd, in elk van de vier door de bond erkende varianten. En in iedere variant is er een Nederlands Kampioenschap.
Velen van onze leden gaan voor het spelen van nog meer toernooien zelfs naar het buitenland. De internationale 'Open Kampioenschappen' van Oostenrijk, Hongarije, Italië, Duitsland en meer – de Nederlanders zijn daar veel en graag geziene gasten. Dit zijn dan wel vrijwel allemaal MCR toernooien, aangezien die regels nu juist zijn opgesteld met als doel dat ze 'internationaal' hetzelfde gespeeld worden. Bij andere varianten (zelfs riichi) is dat niet het geval.

En dan zijn er nog de 'ultieme kampioenschappen', het EK en het WK. Het eerste EK (OEMC) ooit werd zelfs in Nederland gehouden, in 2007 was het in Denemarken en in 2009 zal het strijdtoneel in Oostenrijk staan. Het WK is vooralsnog een aangelegenheid dat door China wordt georganiseerd maar zelfs daar zijn Nederlanders te vinden. En gezien de ontwikkelingen in Europa, heeft China inmiddels gevraagd of een Europees land het WK in 2010 wil organiseren. Of het Nederland wordt…

Voor meer info, ga naar onze website: http://www.mahjongbond.org/kalender

Wervelende waarheid

Adrie van Geffen

U bent waarschijnlijk zojuist te woord gestaan door een vriendelijk persoon die u glimlachend aan heeft gehoord toen u enthousiast vertelde dat u het spel weleens had gezien of zelfs zelf in de kast heeft staan, maar er nooit toe bent gekomen de spelregels te achterhalen. En de vriendelijke persoon heeft u verteld over de diverse lokale verenigingen en de Nederlandse Mahjong Bond en dat u het spel vrij snel kunt leren, maar er wel wat tijd in moet steken. En in dit speciaal gemaakte blad leest u verhalen over hoe leuk het spelen van mahjong is.
Ter voorkoming van beschuldiging van misleiding, met alle trammelant van dien, kunt u hier lezen waar u werkelijk aan toe bent.

Want telkens is er sprake van een gezellig potje mahjongen, met een hapje en een drankje erbij. En er zijn van die gezellige toernooien zoals in Hilversum en in Rotterdam en in Varsseveld en in Amsterdam en in Almere en in IJsselstein en in Nijmegen. Je doet vrienden op, je ziet elkaar en je speelt een leuk spelletje. Dat is u verteld. De waarheid is natuurlijk dat dat alleen voor de watjes is. Mahjong spelen is bikkelen en afzien. Trainingskampen, buitenlandse stages en allerhande ranglijsten. En daar presteer je niks als je uitgaat van: 'Waar kan ik mijn drankje kwijt?' en 'Wil je nog een nootje?' Er een avondje van maken met nieuw opgedane mahjongvrienden en dan de uren volkeuvelen terwijl er een beetje wordt gespeeld. Eigenlijk is dat volstrekt ontoelaatbaar en zou het verboden moeten worden. Tijdens het spelen houd je je mond, op de vijf woorden na die zijn toegestaan. Met dat amateuristische gekeutel wordt het nooit wat.

Als u dacht dat alleen op het werk 'targets' worden gesteld en dat u regelmatig wordt 'gechallenged', dan heeft u het volslagen mis. Ontspanning door inspanning. Zo zijn er ook nog steeds leden die zeggen dat 'die en die' altijd erg veel geluk heeft. Het eerste jaar dat je speelt, mag je dat in betrekkelijke onschuld beweren. Het tweede jaar wordt al zeer bedenkelijk. Persoonlijk vind ik dat degene die iets dergelijks in het derde jaar nog steeds beweert, geroyeerd zou moeten worden. Een voorstel hiertoe ligt bij het bestuur. Geluk kun je afdwingen, en als ze dat niet willen leren, dan gaan ze maar tussen de koffie met gebak en de toastjes en de opkikkertjes gezellig thuis aan zitten modderen.

Val de echte mahjongspeler daarmee niet lastig. De Bond wil juist meer spelers. Ik ook. Want hoe meer, hoe beter. Ik lust u rauw. Hopelijk tref ik u binnenkort aan tafel.

Mahjongclubs

Op deze pagina een overzicht van alle clubs in Nederland en België. Als nieuwe speler heten zij u van harte welkom.

Almere, de Drie Seizoenen. Speelt: Nederlandse Toernooi Spelregels, elke woensdagavond in cultureel centrum Corrosia, Markt 15, Almere. Contactpersoon: Petra Elferink, tel. 06-10170836, e-mail l.elferink@chello.nl, website: www.dedrieseizoenen.nl.

Amsterdam, de Kongrovers. Speelt: Mahjong Competitie Regels, elke donderdagavond in Café Zonnebloem, Zocherstraat 10, Amsterdam. Contactpersoon: Gert van der Vegt, tel. 075-6161734, e-mail gert@kongrovers.nl, website: www.kongrovers.nl.

Brunssum, speelt MCR, op woensdagavond, contactpersoon Robert Rijnders, tel. 06-38507485, e-mail info@pakstad.nl.

Den Bosch, de Dertien Wezen. Speelt: Mahjong Competitie Regels, in de oneven weken op maandagavond, in café De Gouden Leeuw, Hoogstraat 64, Berlicum. Contactpersoon: Gerda van Oorschot, tel. 073-5211013, e-mail gebmeel@hotmail.com, website: www.dedertienwezen.nl.

Enschede / Hengelo, de Rode Draak. Speelt: Mahjong Competitie Regels, woensdagavond beurtelings in Buurthuis De Tempel van de Kasbah Hengelo en café kegelcentrum De Zon te Enschede. Contactpersoon: Hengelo: Paul Deege, tel. 053-4332795, e-mail pdeege@planet.nl; Enschede: Jan Ketzer, 074-2431167, e-mail janketzer@planet.nl, website: http://de-rode-draak-twente.blogse.nl.

Heemstede, Bamboe Acht. Speelt: Mahjong Competitie Regels en Nederlandse Toernooi Spelregels, elke woensdagavond in het Honk, Molenwerfslaan 11, Heemstede. Contactpersoon: Wil Meijer, tel. 06-53648585, e-mail wil.meijer@gmail.com.

Hilversum, de Groene Draak. Speelt: Nederlandse Toernooi Spelregels, woensdagavond om de veertien dagen in wijkcentrum De Geus, Geuzenweg 84 in Hilversum. Contactpersoon: Ria Rep, tel. 035-6853109, e-mail info@mahjong-gooi.nl, website: www.mahjong-gooi.nl.

IJsselstein, de Negen Poorten. Speelt: Mahjong Competitie Regels, donderdagavond van 19.30 tot 22.30 uur in sporthal de Poortdijk, Poortdijk 34, IJsselstein. Contactpersoon: Tonny van der Bie, tel. 030-6886629, e-mail denegenpoorten@hetnet.nl, website: http://home.hetnet.nl/~denegenpoorten.

IJsselstein, de Oase. Speelt: Mahjong Competitie Regels en Nederlandse Toernooi Spelregels, elke dinsdag- en woensdagmiddag, S.W.O.IJ., Benschopperweg 342, 3401 BZ, IJsselstein. Contactpersoon: Eugenie Teunissen, tel. 030- 688 40 44, e-mail eugteunissen@hetnet.nl.

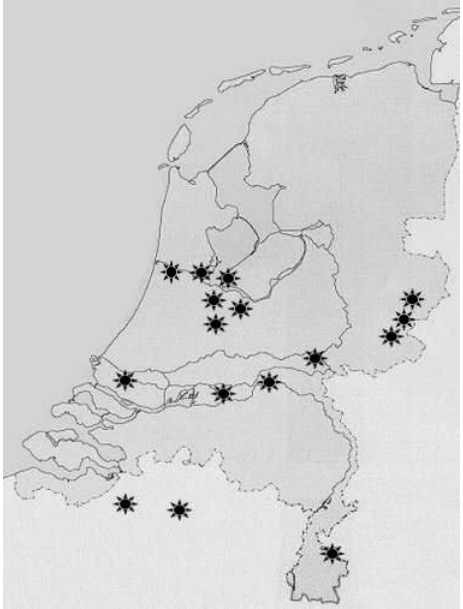

Loon op Zand/Tilburg, de Vier Winden. Speelt: Mahjong Competitie Regels en Nederlandse Toernooi Spelregels, op de eerste woensdagavond van de maand in De Kiosk, Oranjeplein, Loon op Zand. Contactpersoon: Nanny Verheijen, tel. 0416-362777, e-mail verheijen@flover.nl, website: www.flover.nl/mahjong.

Mechelen (België), de Rode Draak. Speelt: Mahjong Competitie Regels, elke vierde vrijdagavond van de maand, van september tot juli, in taverne De Kraanbrug, Mechelen. Contactpersoon: Jan Thomassetti, tel. (+32) 0484-978102, e-mail jt52@telenet.be, website: http://users.telenet.be/groene.draak.mechelen.

Nijmegen, de Gouden Draak. Speelt: Mahjong Competitie Regels, elke eerste en derde vrijdagavond van de maand in café Groenewoud, Groenewoudseweg te Nijmegen. Contactpersoon: Conny Scheffler, tel. 024- 3443789, e-mail conny@gouden-draak.nl, website: www.gouden-draak.nl.

Rotterdam, Eerste Nederlandse Mahjong Vereniging (ENMV). Speelt: Mahjong Competitie Regels, iedere woensdagavond van september tot juli in de Quake Pub, Zevenkampsering 305, Rotterdam. Organisator NK Nederlandse Toernooi Spelregels Contactpersoon: Marianne Croeze, tel. 06 1661 4668, e-mail croeze@casema.nl, website: www.enmv.nl.

Temse (België), Kleine 3 Wijzen. Speelt: MCR, eerste maandagavond van de maand in JOC De Nartiest, Clements de Landtsheerlaan 26a. Contactpersoon: Michel van Damme, e-mail mahjong.temse@telenet.be, website: www.kleine3draken.net.

Varsseveld, Fu-Hing. Speelt: Hongkongmahjong, elke woensdagavond in restaurant Fu-Hing, Kerkplein, Varsseveld. Richard van Gessel, tel. 0314-330976, e-mail r.vangessel@zonnet.nl, website: www.mahjongclubfuhing.nl.

Online spelen? Mahjong Time is officieel partner van de Nederlandse Mahjong Bond.

MAHJONG TIME